

Camilla ble nektet å reise med bussen

«Jeg har ikke lov å ha med sånne rullestoler, de kan ødelegge gulvet», hevdet en sjåfør da han nektet å la Camilla Huggins Aase (33) være med bussen.

■ TEKST BJØRNHILD FJELD FOTO TORE FJELD

– Utsagnet viser at en del av Ruters sjåfører enten er for dårlig informert eller at de har holdninger som ikke hører hjemme i et serviceyrke, sier Camilla Huggins Aase.

33-åringen reiser med buss i Oslo i hvert fall tre–fire ganger i uken. Det er mer regelen enn unntaket at hun må krangle med sjåførene for å få komme inn på bussen. Noen ganger blir hun rett og slett nektet å komme om bord.

Rett over nyttår i år forsøkte hun å komme med bussrute 30 mellom Nydalen og Bygdøy. Da nektet sjåføren å ta henne med under henvisning til at han angivelig ikke hadde lov å ta med «sånne rullestoler».

– Buss er et kjempefint og praktisk alternativ for meg. Hvis jeg bare hadde fått komme om bord, skulle jeg ikke klaget, sier Camilla, som jobber som interessepolitisk rådgiver i Norges Handikapforbund.

Manuelle rullestolramper

Problemet er nemlig at Camilla trenger hjelp til å få satt ut rullestolrampen som gjør at hun kan

kjøre den elektriske rullestolen inn på bussen.

– Sjåføren må gå ut av setet sitt og sette ut rampen. Det er vel der problemet ligger, tror Camilla.

En vanlig grunn til at det er vanskelig, er at rampen er rustet eller fryst fast, slik at den er umulig å bruke. Camilla påpeker at dette er ikke sjåførenes feil, men et symptom på at materiellet til Ruter ikke er tilpasset transport av funksjonshemmede, og i hvert fall ikke universelt utformet.

– I andre europeiske land har de elektriske rullestolramper på bussene, der jeg bare kan trykke på en knapp for å få rampen ut. Jeg tror både sjåførene og jeg ville blitt utrolig glade hvis vi kunne fått det også på bussene i Oslo, sier Camilla.

Trikk og t-bane i hovedstaden er i praksis ikke tilgjengelige i det hele tatt for personer med elektrisk rullestol. På trikken er det for bratt å komme inn, og på t-banen er avstanden mellom sporvognen og plattformen for stor slik at hjulene ikke kommer over.

Krever egen assistent

Det skjer også ofte at bussjåfører krever at Camilla skal ha med seg en assistent som kan hjelpe henne med rullestolrampen. «Det er ikke min jobb», er beskjeden gjerne da. Men dette stemmer ikke, for det er ikke noe krav om at funksjonshemmede skal ha med egen assistent for å kunne reise med offentlig transport. Som funksjonshemmet reisende er Camilla en kunde som har krav på service og kundebehandling, som alle andre.

Hun sier at hun heller ikke har så mange assistent-timer tilgjengelig at hun har mulighet til å ta med seg en person hver gang hun skal ta bussen.

Holdningsproblem i Ruter

I løpet av de fem–seks årene hun har bodd i Oslo, har ikke situasjonen bedret seg. Ruters materielle er dårlig tilrettelagt rullestolbrukere, det er en side av saken. Men først og fremst er dette et holdningsproblem blant bussjåførene, mener Camilla.

– Det skinner veldig godt igjennom at de mener jeg heller bør reise med TT-drosje enn å «plage» dem med å ta bussen.

Camilla mener imidlertid TT-drosje ikke er et alternativ som alltid passer. Det er greit for reiser som kan planlegges lang tid i forveien, og du vet at du skal reise på et visst tidspunkt. Men siden TT-drosje helst >>

Det skinner veldig godt igjennom at de mener jeg heller bør reise med TT-drosje enn å «plage» dem med å ta bussen.

CAMILLA HUGGINS AASE (33)

må bestilles dagen før, er det ikke et alternativ som fungerer i hverdagen.

– Jeg har jo et liv. Det hender jeg har lyst til å gå ut og ta en øl med venner, sier hun.

Sjåføren løy om barnevogner

En siste forklaring som brukes er at bussen er full, og at hun derfor ikke kan få komme inn med rullestolen sin. Men det er ikke alltid sant. For et par år siden sto Camilla frem i Nettavisen etter en episode der sjåføren påsto at det sto tre barnevogner bak i bussen, og at hun derfor ikke kunne få plass. Men medpassasjerer bekreftet at dette var blank løgn. Det var ingen barnevogner på bussen, og Camilla fikk en beklagelse fra Ruter.

Er det fullt på bussen, så er det fullt. Men Camilla undrer likevel på hva skiltet med «denne plassen er forbeholdt rullestolbrukere» egentlig betyr. For hvis alle setene på bussen er tatt, blir denne plassen brukt til ståplasser.

– Det hender ofte at jeg må stå og vente mens både fire og fem busser passerer, før det kommer en som har plass. Det betyr jo at bussen i praksis bare er tilgjengelig for meg dersom det fortsatt er ledige sitteplasser. Når det er så fullt at folk står i bussen, kommer jeg ikke på. Så jeg lurer på hva det skiltet egentlig betyr, sier hun.

– Dette er diskriminering

– Dersom funksjonshemmede nektes å reise med bussen på

grunn av funksjonsnedsettelsen, er dette diskriminering, sier Rune Huvenes som er interessepolitisk konsulent i Norges Handikapforbunds regionkontor i Oslo.

Han opplever likevel av Ruter som selskap ønsker et godt forhold til funksjonshemmede. At enkelte sjåfører «tar loven i egne hender» er noe NHF har tatt opp med Ruter tidligere.

Det er et stort problem spesielt for funksjonshemmede at de stasjonene som er bygget til nå, ikke tilfredsstiller kravene til universell utforming, påpeker Huvenes.

– T-bane og trikk er bygget ut over tid. Gamle stasjoner og holdeplasser er utformet etter gammel lovgivning og derfor ikke utformet slik at de tilfredsstiller krav om universell utforming. NHF Oslo arbeider overfor Oslos politikere og Ruter for at de fremover skal legge seg på en høyere metro-standard, sier Huvenes.

Det er imidlertid en lang vei å gå, når selv ikke de nyeste prosjektene til Ruter tilfredsstiller kravene.

– Heller ikke de T-banestasjonene som ble oppgradert i fjor, er universelt utformet, sier Magnhild Sørbotten, regionstyreleder i NHF Oslo.

Rune Huvenes påpeker at det er meget viktig at rullestolbrukere klager til Ruter sentralt dersom de møter en «umulig» bussjåfør som gjør det vanskelig for dem å komme inn på bussen. ■

– Skal ikke avvises

Informasjonsrådgiver Gro Feldberg Janborg i Ruter AS sier at selskapet er opptatt av at flest mulig skal kunne benytte seg av kollektivtilbudet. Du skal ikke bli avvist fordi du er rullestolbruker.

– For det første vil jeg si at det er dypt beklagelig at en av våre kunder har hatt flere negative opplevelser med buss i Oslo. Tilbakemeldinger av denne typen får vi heldigvis ikke så mange av, sier Feldberg Janborg.

Ruter planlegger, samordner, bestiller og markedsfører kollektivtrafikken i Oslo og Akershus. Selskapet er eid av Oslo kommune og Akershus fylkeskommune.

Opplært i kundebehandling

Informasjonsrådgiveren understreker at Ruter har klare forventninger til sine operatører om at de skal overholde nedfalte transportvedtekter.

– Alle førere skal ha fått opplæring i blant annet kundebehandling. Dersom det er kunder i rullestol som opplever å ikke komme med bussen, så ber vi om at de tar kontakt med oss. Da tar vi opp saken umiddelbart med operatør og den enkelte fører for å forsøke å unngå at det skjer igjen, sier Feldberg Janborg.

Hun utdyper videre at Ruter har fokus på universell utforming av kollektivtilbudet. Lovkravene til universell utforming og EUs bussdirektiv gjelder i konkurransene om bussbudstjenester.

– Alle Ruters busser er tilrettelagt for å kunne ta med rullestoler slik de er beskrevet i regelverket. Alle busser som kjører for Ruter, skal ha manuell rampe, for å kunne ta om bord en rullestol eller en barnevogn. Førerne får opplæring i hvordan rampen skal betjenes.

Sterk og pålitelig For en tøffere livsstil!

M400 Corpus HD er en pålitelig og sterk rullestol. M400 HD har Corpussetesystem, som er utviklet i samarbeid med en anerkjent ergonom. Sete følger kroppens form for suveren komfort og optimal sittestilling. Setet har forsterkede armlener, benstøtter og fotplater. Ved å vinkle rygg og sete blir M400 HD en "hvilestol" uten forflytning. Ved bruk av stolens elektriske funksjoner, får man hevet bena over hjertehøyde som gir flere helsefordeler, blant annet å forebygge trykksår. M400 HD chassis er gjennomgående forsterket og har et fjærsystem for optimal kjørekomfort. Rullestolen har brukervekt opp til 205 kg og maks hastighet er 8km/t. M400 Corpus HD er bygd for en tøffere livsstil!

www.permobil.com

permobil